

Stichtingen exploitatie en collecties Nederlands IJzermuseum

Jaarverslag over 2023

Het bestuur van de stichtingen Stichting Collecties Nederlands IJzermuseum (CNIJM) en Stichting Exploitatie Nederlands IJzermuseum (ENIJM) heeft ervoor gekozen het secretariael jaarverslag van beide stichtingen geïntegreerd op te stellen.

In twee afzonderlijke jaarverslagen zou de samenhang tussen beide stichtingen onvoldoende duidelijk worden.

Beide stichtingen worden beheerd door één bestuur, in een personele unie.

Uiteraard is voor elke stichting wel een eigen financieel jaarverslag opgesteld.

Stichting Collecties Nederlands IJzermuseum

KvK-nr 09102167

Iban NL57 RABO 0116 3182 28

Stichting Exploitatie Nederlands IJzermuseum

KvK-nr 09102168

Iban NL52 RABO 0116 3176 39

Museumnummer 1031, toegekend door het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie.

In het vervolg van deze tekst korten wij het Nederlands IJzermuseum af als NIJM.

De stichtingen "Stichting Exploitatie Nederlands IJzermuseum" en Stichting collecties Nederlands IJzermuseum zijn opgericht bij akte, op 12 oktober 1998 verleden voor mr G.B.F.A. Pothof, destijds notaris te Gendringen.

De stichtingen zijn statutair gevestigd in de gemeente Gendringen (thans Oude IJsselstreek). De statuten van beide stichtingen zijn gewijzigd bij akte, op 14 september 2010 verleden voor mr H.J.van Weeghel, destijds notaris te Doetinchem en bij akte, op 4 september 2013 verleden voor mr J.A.Blankstijn, notaris te Zelhem gemeente Bronckhorst. De stichting Exploitatie is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 09102167 en door de belastingdienst geregistreerd als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

De stichting Collecties is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 09102168 en door de belastingdienst geregistreerd als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Het bestuur van beide stichtingen werd in 2023 in personele unie gevormd door:

De heer P.H.B. van Toor, voorzitter

De heer F.M. van Doesum, secretaris

De heer J.A. Wenting, penningmeester

De heer G.W.M. van Aalst, lid

Mevrouw A.E.J. Houwers, lid

Het bestuur kwam in 2023 12 maal bijeen. Bovendien was er regelmatig informeel werkoverleg.

In de vorige jaarverslagen werd meerdere malen het aftreden van de heer Rob Immink als penningmeester vermeld. De zoektocht naar een opvolger duurde lang, maar in de persoon van de heer Jan Wenting is op passende wijze in de vacature voorzien. Rob Immink heeft geruime tijd nog enige penningmeestersactiviteiten ontplooid, zonder de vergaderingen bij te wonen. Het bestuur heeft hem daarvoor bij een afscheidsbijeenkomst uitvoerig bedankt. Mevrouw Arnolda Houwers trad in 2023 toe tot het bestuur, zodat voldaan is aan de statutaire eis dat het bestuur uit tenminste vijf personen moet bestaan. De heer Willem Beijer woonde de vergaderingen van het bestuur bij, als waarnemer van de historische vereniging OVG. Hij werd echter tussentijds ernstig ziek zodat hij dat waarnemerschap tijdelijk moest staken.

Het Comité van aanbeveling onderging dit jaar één wijziging. De heer Frank Deurvorst trad toe. Het bestaat uit:

- G.F. (Fried) Kaanen Voorzitter Koninklijke Metaalunie
- Em. Prof. Drs. J.A.J. Vervloet Historisch geograaf, verbonden aan de universiteit van Wageningen en research centre Alterra
- Mevrouw M. Karabaic Hoofd Cultuur en Milieu van de Landschaftsversammlung Rheinland. V.m. directeur Rheinisches Industriemuseum
- Drs. M. Daamen Oud- Algemeen Directeur Theater Rotterdam, zoon van Frank Daamen, directeur DRU 1960-1971
- J. Timmer Oud-commissaris BOEi, oud-voorzitter van de Raad van Commissarissen van Philips
- Mevrouw mr. I. Dezentjé Hamming- Bluemink Voorzitter Vereniging FME-CWM ondernemersorganisatie voor de technologische industrie
- Drs. Jan Post Oud-directievoorzitter Philips Electronics Ned., oud algemeen directeur Nederlands Rode Kruis
- Drs. H.J. Kaiser Oud-burgemeester Gemeenten Doetinchem en Arnhem
- Mr. Frank Deurvorst, partner bij Deloitte, Amsterdam

NIJM beschikt over een 25-tal vrijwilligers. Zij verzorgen rondleidingen, workshops en hand- en spandiensten. Drie maal in 2023 hielden we een vrijwilligersbijeenkomst om de helpers bij te praten over allerlei ontwikkelingen. Soms was daar de directeur van DRU IP te gast.

2023 stond voor NIJM in het teken van de digitale vitrines. Het opstellen van een aantal buitenvitrines op het terrein van het DRU Industriepark (DRU IP) was een initiatief van de directie van dat park.

Daarvoor kwam een samenwerking tot stand tussen DRU IP, NIJM en het museum -40 graden Celsius te Varsselder. In een ritme van twee maal per maand kwamen DRU IP-directie, het bestuur van NIJM en de directeur van -40 graden Celsius bijeen, eerst om de benodigde subsidies te verkrijgen en vervolgens om de vitrines inhoudelijk vorm te geven op papier. NIJM was verantwoordelijk voor de inhoud. De uitvoering was gepland uitgevoerd te worden door professionele tentoonstellingsmakers. De provincie Gelderland, het Mondriaanfonds en de gemeente Oude IJsselstreek verleenden substantiële subsidies, DRU IP, NIJM en -40 Celsius leverden eveneens financiële bijdragen en bijdragen in natura. Helaas is het project, na een directiewissel bij DRU IP, tot stilstand gekomen.

Een tweede onderwerp dat in 2023 veel energie heeft gekost is de verwerving van een belangrijke collectie ijzeren siergietwerk. Een verzamelaar uit Eelde, Jan Tent, wendde zich tot ons omdat hij bij het vorderen der jaren zijn collectie van plm. 350 objecten wilde afstoten. De heer Tent was door het Openlucht museum in Arnhem op het Nederlands IJzermuseum gewezen. Eis was wel dat de voorwerpen (deurpanelen, kerstboomstandaards, beelden, grafkruisen etc.) bij elkaar bleven en toegankelijk gemaakt zouden zijn voor een breed publiek. Er kwam een koopovereenkomst en NIJM startte enkele subsidieaanvragen. DE RABO-bank, het Fonds De Roos-Geesink en de Goede doelenwinkel SAM gaven geldsommen om de aankoop en het transport te financieren. In 2024 zal een deel van de nieuwe collectie voor het eerst te zien zijn.

Er waren meer aanwinsten voor de collectie. Zo stelde iemand uit Wijk bij Duurstede een DRU-badkuip ter beschikking. Bijzonder is dat de kunstenares Charley Toorop er in gezeten zou hebben. Het verhaal kon nog niet geverifieerd worden. Een tweede schenking betreft een handgemaakte trapauto voor kinderen. De schenkster vermeldde dat de auto gemaakt was op de DRU, door een Poolse werknemer.

De Gemeente Oude IJsselstreek liet in 2023 het rapport *Haalbaarheid doorontwikkeling DRU Industriepark* maken. Het bestuur overlegde enig malen met de auteur Paul Tankink en diens secondante Els Thijssen. Het NIJM verwachtte dat deze exercitie een eigen plek voor NIJM zou opleveren, iets wat node gemist werd sinds het opbreken van ICER in 2019. In het advies van Paul Tankink is inderdaad een museale functie opgenomen in de SSP-hal, maar vooral voor een nieuw op te bouwen collectie kinetische (bewegende) kunst. NIJM bepleitte echter een kunstzinnige uitbreiding van de eigen activiteiten, maar dan met nadruk op het element ijzer. Daarin kan ook plaats zijn voor bewegende objecten. De pas verworven collectie siergietwerk kan daar een mooi uitgangspunt van zijn. De raadscommissie die het rapport besprak kwam op 25 mei 2023 bijeen. De voorzitter van NIJM sprak daar in. We hadden een schriftelijke samenvatting van diens inbreng gemaakt. Na afloop van de vergadering was het stapeltje op. We werken verder aan een eigen huisvesting (vier muren en een dak), bij voorkeur op het DRU Industriepark.

Het CIVON (Centrum voor Innovatief Vakmanschap Oost-Nederland), gevestigd in de Afbramerij op het DRU IP, houdt sinds dit jaar iedere eerste zaterdag van de maand een open huis, met verschillende techniek-activiteiten. NIJM werd uitgenodigd om daar een bijdrage te leveren in de vorm van workshops en rondleidingen langs de NIJM-collectie waarvan een deel nog steeds in de Afbramerij staat (het voormalige ICER). Enkele vrijwilligers voeren die activiteiten uit.

Ten slotte is NIJM actief geweest in samenwerking met het Almende-college. Op initiatief van de IJzeren Ring, een gemeentelijke werkgroep die activiteiten ontplooit in het kader van het gewenste "ijzeren" handelsmerk van de gemeente Oude IJsselstreek. Met een groep bovenbouwleerlingen

werd een project ontwikkeld rond het thema *IJzer als brandstof*. Dat thema was -niet toevallig- ook een van de onderwerpen van de digitale vitrines (zie boven). De technische universiteit Eindhoven is de bedenker van de brandstof-mogelijkheid. Het project loopt door in 2024.